

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-1

BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design s.r.o.

Software
Software

Adobe InDesign CS6

Fotografie na obálce
Cover Photography

Hostěradice, okr. Znojmo. Sestava nádob s kremací ze žárového hrobu
kultury zvoncovitých pohárů. (viz obr. 10 na str. 59)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2014
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

NEOLIT

NEOLITHIC

NEOLITHIKUM

BABICE (K. Ú. BABICE U ŠTERNBERKA, OKR. OLMOUC) „Záhumní“. LnK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V červenci roku 2013 proběhl záchraný archeologický výzkum Archeologického centra Olomouc na stavbě úpravy polní cesty na okraji obce Babice. Plocha výzkumu se nacházela v trati Záhumní, cca 300 m jižně od intravilánu obce, po pravé straně silnice 444 vedoucí ze Šternberka do Uničova, v nadmořské výšce 240 – 241 metrů. Archeologické objekty se nacházely na pravém břehu Babického potoka. Na mapě ZM ČR 1:10 000, kladový list 14–44–24, je lokalita identifikována těmito koordináty (měřeno v mm od ZSČ:JSČ): 464:263; 464:264; 472:268; 472:267.

Během výzkumu bylo prozkoumáno celkem 16 zahloubených sídlištních objektů (sídlištní jámy blíže neurčeného charakteru, zásobní jámy, hliníky, kúlové jamky), které můžeme na základě keramického materiálu datovat do období kultury s lineární keramikou. Z prozkoumaných objektů pochází kromě keramiky a mazanice také soubor štípané industrie.

Vendula Vránová

Resumé

Babice (Olomouc Dist.). Neolithic. Linear Pottery culture. Settlement. Rescue excavation.

During a rescue archaeological excavation in Babice, 16 settlement features were excavated. The features are dated back to the Linear Pottery culture.

BEZMĚROV (OKR. KROMĚŘÍŽ) „Hrubé teruty“. MMK. Sídliště (?). Záchraný výzkum.

Během archeologického dohledu při kontrole výkopu pro přeložku produktovodu DN 200 byla zachycena na profilu výkopu kulturní vrstva (v hloubce cca 1 m), ze které byly vzorkováním získány keramické zlomky kultury s moravskou malovanou keramikou. Místo nálezu se nachází v poloze zvané „Hrubé teruty“ cca 500 m severozápadně od středu obce, v těs-

né blízkosti (jen cca 15 m) koryta řeky Hané a lze ho lokalizovat na ZM ČR 1:10 000 (list 24-42-05) v okolí bodu 483/23 od Z/J s. č.

Ivan Čižmář

Resumé

Bezměrov (Bez. Kroměříž). „Hrubé teruty“. Lengyel. Siedlung (?) Rettungsgrabung.

BOHUSLÁVKY (OKR. PŘEROV) „Padělky“. LnK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při skrývce ornice v dubnu 2013 se na stavbě dálnice D1, stavba 0137 Přerov - Lipník nad Bečvou, podařilo zachytit u obce Bohuslávky pokračování lokality zkoumané v letech 1996 a 1997. Zkoumaná plocha má tvar nepravidelného obdélníku o rozměrech 500×80 m, který se svažuje směrem na východ k říčce Trnávce. Nadmořská výška lokality se pohybuje od 260 do 275 m. Při skrývkových pracích bylo za pomoci těžké techniky odstraněno 0,25 – 0,40 m ornice. Díky malé síle orniční vrstvy bylo několik mělkých objektů navíc porušeno při hluboké orbě. Část objektů byla poškozena také výkopy meliorace.

Z celkového počtu 510 objektů, prozkoumaných v roce 2013 a datovaných na základě nálezů do kultury s lineární keramikou nebo rámcově do neolitu, lze vyčlenit několik typů. Prvním jsou nadzemní kúlové stavby se 3 až 5 řadami kúlů, výjimečně se objevují i žlaby. Největší stavba je dlouhá cca 12 m a široká 5 m, je tvořena 31 kúlovými jamkami (není ještě celá skrytá). Celkem se podařilo zatím identifikovat 14 těchto staveb, většinou orientovaných ve směru S–J.

Další typ tvoří hliníky, které se často nacházejí poblíž kúlových domů. Zpravidla jsou do jejich stěn zahloubeny pece. Dno je tvořeno kamennou vrstvou, ve které se výjimečně nacházejí také zlomky zrnotěrek. Celkem 4 takovéto pece se nacházely v obj. č. 1932. Dále se zde nahodile nacházely žlábkové délky 1,5–2,8 m, šířky 0,5–0,75 m a hloubky 0,80–1,40 m.

Předposlední typ objektů tvoří sídlištní jámy, jejichž účel nelze přesněji specifikovat. Poslední typ jsou nepravidelné objekty se světle šedivou uloženinou, které jsou zatím interpretovány jako vývraty stromů. Nacházejí se na okrajích sídliště na V a Z straně.

Většina ze zkoumaných objektů neobsahovala žádný datační materiál. Nalezený keramický materiál je tvořen zlomky a částmi nádob kultury s lineární keramikou. Materiál je špatně vypálený, světle šedý až cihlově červený. Občas se objeví i notová značka nebo ryté linie. Dále se objevuje štípaná industrie zastoupená čepelkami a broušená industrie ve formě zlomků seker, sekeromlatů, jejich polotovarů a zrnůtek.

Výzkum bude pokračovat i v roce 2014.

Martin Paulus

Literatura

Vítala, P. 1999: Bohuslávky (okr. Přerov), *Přehled výzkumů* 40, 189.

Resumé

Bohuslávky (Bez. Přerov), Neolithikum. Linearbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. PŘÍZŘENICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Na lukách“. Mladý neolit – eneolit. Vrstva. Záchranný výzkum.

V průběhu výstavby infrastruktury nové komerční zóny byla sledována rozsáhlá síť liniových výkopů v říční nivě Svratky v katastrech Modřice a Brno-Přízřenice. Práce komplikovaly použité technologie a běžné podmáčení terénu, přesto se podařilo identifikovat v rámci aluviálního souvrství prostorově omezený výskyt půdního typu se stopami zkulturnění, z něž byla ručně snižovanou sondáží získána relativně početná kolekce nálezů ze závěru neolitu či časného eneolitu a ze starší i mladší doby bronzové (obr. 1). Podle předběžného vyhodnocení je zřejmé, že jde o doklad epizodického poklesu říční aktivity, během něž se vyvinul půdní typ, následně využitý ke stabilnímu dlouhodobému osídlení.

David Parma

Obr. 1. Brno, k. ú. Přízřenice. Ručně snižovaná sonda s kulturní vrstvou překrytou povodňovými sedimenty.

Abb. 1. Brno, Kat. Přízřenice. Manuell ausgegrabener Schnitt mit durch angeschwemmte Sedimente überdeckten Kulturschicht.

Resumé

Brno-Přízřenice (Bez. Brno-město), „Na lukách“, Jungneolithikum – Früheneolithikum, Schicht, Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. STARÝ LÍSKOVEC, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Klíny“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V květnu roku 2013 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., záchranný archeologický výzkum v severním cípu katastrálního území brněnské městské části Starý Lískovec v souvislosti s výstavbou budovy C Campus Science Parku. Při této příležitosti bylo ve východní polovině doposud volného obdélníkového pozemku, jehož hranice tvoří komunikace ulic Akademická, Jihlavská a Netroufalky a stávající komplex Campusu, odkryto pokračování známého polykulturního sídliště (naposledy Přichystal 2013). Uvedený prostor se rozkládá v nadmořské výšce od 282 do 290 m, na jihozápadním okraji mírně k severovýchodu ukloněné Bohunické plošiny, která tvoří sedlo mezi Kamenným kopcem (385,8 m n.m.) na západě a Červeným kopcem (311,4 m n.m.) na východě. Zbývající obvod plošiny vymezují svahy na severu prudce spadající k řece Svratce, na jihu pozvolněji klesající k Leskavě, pravému přítoku Svratky. Přesná poloha zkoumané plochy je na ZM ČR 1:10 000, list 24-34-04 určena krajními body o souřadnicích 252:141, 260:140, 261:147 a 253:148 mm od Z:J s. č.

Prozkoumáno bylo celkem 11 zahlučených objektů, jež byly řídky roztroušeny podél východní a jižní strany skryté plochy. Bezpochyby se jedná o jihovýchodní okraj výše zmíněného rozsáhlého sídlištního areálu, reprezentovaný již jen 4 kúlovými jámami, 3 žlaby a 4 blí-